

Κωδικοποίηση

ΝΟΜΟΣ. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 114/2017) με τις διατάξεις του Ν. 4559/2018 (ΦΕΚ Α΄ 142/2018)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 30

Γενικές διατάξεις

1. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Τα Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των Α.Ε.Ι., διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν:
 - α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,
 - β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων.
2. Τα Α.Ε.Ι. έχουν την ευθύνη για την ίδρυση, τη λειτουργία και την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ..
3. Π.Μ.Σ. οργανώνονται και λειτουργούν σε αυτοδύναμα Τμήματα που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου. Μη αυτοδύναμα Τμήματα των Α.Ε.Ι. μπορεί να συμμετέχουν σε διατμηματικά ή διδρυματικά Π.Μ.Σ. μόνο σε συνεργασία με αυτοδύναμα Τμήματα, σύμφωνα με το άρθρο 43. Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η διδασκαλία μαθημάτων με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, που προβλέπεται στο άρθρο 45. «Ειδικά για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Ιόνιο Πανεπιστήμιο το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%).»¹
4. Ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και ολοκληρώνεται με την απονομή διδακτορικού τίτλου. Ο τρίτος κύκλος σπουδών οργανώνεται σε Τμήματα Πανεπιστημίων, αυτοδύναμα ή μη, και οι διδακτορικοί τίτλοι απονέμονται από το Πανεπιστήμιο στο οποίο ανήκει το Τμήμα. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την οργάνωση διδακτορικών

¹ Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 30 προστέθηκε το εντός «» εδάφιο με το άρθρο 17 παρ.α του Ν.4559/2018 - ΦΕΚ 142/Α/3-8-2018.

σπουδών από Τμήματα των Τ.Ε.Ι., βάσει εισήγησης Επιτροπής, την οποία συστήνει και συγκροτεί ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αποτελούμενη από καθηγητές Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι..

5. Το Πρυτανικό Συμβούλιο του οικείου Ιδρύματος έχει την ευθύνη της τήρησης του νόμου, σε ό,τι αφορά στην οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. και την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, που προβλέπεται στο άρθρο 45.

Άρθρο 31

Όργανα διοίκησης των Π.Μ.Σ. και των Διδακτορικών Σπουδών

1. Αρμόδια όργανα για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. και την οργάνωση των διδακτορικών σπουδών είναι:

α) η Σύγκλητος του Ιδρύματος,

β) η Συνέλευση του Τμήματος ή η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή σε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. και η Ειδική Διδρυματική Επιτροπή σε περίπτωση διδρυματικού Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 43,

γ) η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., δ) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών,

ε) ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ..

2. Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ.. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.

3. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της παραγράφου 5 του άρθρου 32 για την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 32,

β) ορίζει τα μέλη των Σ.Ε.,

γ) κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ.,

δ) συγκροτεί επιτροπές επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών ή διδακτόρων,

ε) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ.,

στ) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.

4. Σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ., ή σε περίπτωση εκπόνησης διδακτορικών διατριβών με συνεπίβλεψη, τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος ασκεί η Ειδική Διατμηματική ή Διδρυματική Επιτροπή, οι οποίες συγκροτούνται από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων που εκλέγονται από τη Συνέλευση κάθε Τμήματος, ερευνητές που υποδεικνύονται από το συνεργαζόμενο ερευνητικό φορέα, κατ' αναλογία του αριθμού των διδασκόντων τους στο Π.Μ.Σ. για διετή θητεία, καθώς και δύο εκπροσώπους των φοιτητών του μεταπτυχιακού προγράμματος, που εκλέγονται από τους φοιτητές του οικείου μεταπτυχιακού προγράμματος, για ετήσια θητεία. Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή είναι επταμελής και η Ειδική Διδρυματική Επιτροπή είναι εννεαμελής. Ο Πρόεδρος της, όπως και ο Διευθυντής του Προγράμματος, προέρχονται από το Τμήμα που έχει τη διοικητική στήριξη του προγράμματος και σε περίπτωση συνεργασίας αυτοδύναμων και μη αυτοδύναμων Τμημάτων ή άλλων ερευνητικών φορέων, από το αυτοδύναμο Τμήμα. Σε ειδικές περιπτώσεις που επιβάλλεται για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ., ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της Ειδικής Διατμηματικής ή Διδρυματικής Επιτροπής, Πρόεδρος ή/και Διευθυντής αναλαμβάνει μέλος Δ.Ε.Π. από άλλο Τμήμα από αυτό που έχει τη διοικητική στήριξη του Π.Μ.Σ., ακόμη και από το

μη αυτοδύναμο Τμήμα.

5. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Η θητεία του Προέδρου της Σ.Ε. μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος.

6. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συστήνεται σε κάθε Ίδρυμα, αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες του οικείου Ιδρύματος ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32. «Ειδικά σε Α.Ε.Ι. με μία Σχολή δεν συστήνεται Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών.»²

7. Τα μέλη των ανωτέρω Επιτροπών δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβής ή αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους σε αυτές.

8. Ο Διευθυντής κάθε Π.Μ.Σ. είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Προεδρεύει της Σ.Ε., είναι μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής.

Άρθρο 32

Ίδρυση Π.Μ.Σ.

1. Τα Π.Μ.Σ. ιδρύονται με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση ίδρυσης καθορίζονται ο τίτλος του προγράμματος και του απονεμόμενου διπλώματος, οι ειδικεύσεις, το Τμήμα που το οργανώνει, το γνωστικό αντικείμενο, η γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος, η διάρκεια φοίτησης, οι πιστωτικές μονάδες, η διάρκεια της λειτουργίας του, καθώς και τα τυχόν τέλη φοίτησης.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος εισηγείται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της. Στην εισήγηση εκτίθενται αναλυτικά:

α) ο τίτλος, το γνωστικό αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος, β) οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί,

γ) η χρονική διάρκεια φοίτησης για τη χορήγηση του τίτλου,

δ) οι ειδικεύσεις που τυχόν έχει το πρόγραμμα, οι οποίες δεν μπορεί να είναι περισσότερες από τρεις,

ε) το ενδεικτικό πρόγραμμα, ανά ειδίκευση αν υπάρχουν περισσότερες ειδικεύσεις, των θεωρητικών, εργαστηριακών, καλλιτεχνικών ή κλινικών μαθημάτων, στο οποίο περιλαμβάνεται

² Στην παρ. 6 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 19 παρ.6δ του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

και η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, οι πρακτικές ασκήσεις και κάθε άλλου είδους ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες, στ) η γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής,

ζ) ο αριθμός των μεταπτυχιακών φοιτητών,

η) οι δυνατότητες και οι ανάγκες του οικείου Τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή για την απρόσκοπτη λειτουργία του προγράμματος,

θ) τον αναλυτικό προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένου του αναλυτικού λειτουργικού κόστους του προγράμματος, τις πηγές χρηματοδότησης και τους εν γένει πόρους της λειτουργίας του,

ι) η ειδική αιτιολόγηση της τυχόν ανάγκης επιβολής τέλους φοίτησης, καθώς και του ύψους του τέλους αυτού σε αναλογία προς τις πάσης φύσεως παροχές προς τους φοιτητές,

ια) η χρονική διάρκεια λειτουργίας του προγράμματος.

3. Η εισήγηση συνοδεύεται από:

α) μελέτη σκοπιμότητας, στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί, επιστημολογικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., η συνάφεια του Π.Μ.Σ. με το αντικείμενο του πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος, η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων ως προς το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, με ανάλογο ερευνητικό και δημοσιευμένο έργο, ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα, καθώς και οι στόχοι του Π.Μ.Σ. και τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 44,

β) αναλυτικό προϋπολογισμό λειτουργίας κατ' έτος και για πέντε (5) συνεχή έτη, καθώς και έκθεση βιωσιμότητας του προγράμματος, ο ακριβής τρόπος κατάρτισης των οποίων ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

γ) έκθεση του οικείου Τμήματος, από την οποία προκύπτει η ύπαρξη της βασικής υποδομής και του αναγκαίου εξοπλισμού για τη λειτουργία του προγράμματος, καθώς και ειδική αιτιολόγηση ως προς το ποσοστό της τυχόν εξ αποστάσεως διδασκαλίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 30.

4. Αν το ένα τρίτο (1/3) των μελών Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος θεωρεί ότι το τέλος φοίτησης που ορίζεται στην εισήγηση είναι υψηλό, ζητά να καταχωριστούν οι ειδικά αιτιολογημένες αντιρρήσεις του στην εισήγηση προς τη Σύγκλητο, η οποία και αποφαινεται αιτιολογώντας την απόφασή της.

5. Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος διαβιβάζεται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος. Αν η Επιτροπή κρίνει την εισήγηση ελλιπή, διαφωνεί ως προς το περιεχόμενο των στοιχείων των παραγράφων 2 και 3, καθώς και αν διαπιστώνει αλληλεπικάλυψη των γνωστικών αντικειμένων που τα Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος θεραπεύουν, αναπέμπει εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών την εισήγηση στη Συνέλευση του Τμήματος με αιτιολογημένη απόφασή της. Το Τμήμα αφού λάβει υπόψη τις υποδείξεις της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, υποβάλλει εκ νέου σε αυτήν, την εισήγησή του. Αν, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών, για δεύτερη φορά η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν κάνει αποδεκτή την εισήγηση, το Τμήμα μπορεί να υποβάλει απευθείας την εισήγησή του στη Σύγκλητο.

6. Η απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ., προτού δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μαζί με την εισήγηση της

παραγράφου 2 και τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα της παραγράφου 3. Αν ο Υπουργός διαπιστώσει ότι: α) υπάρχει πρόδηλη δυσαναλογία μεταξύ των τελών φοίτησης και των παροχών προς τους φοιτητές, ή β) το ύψος των τελών φοίτησης είναι τέτοιο που καθιστά αδύνατη ή δυσχερή τη συμμετοχή σε Π.Μ.Σ. φοιτητών περιορισμένης εισοδηματικής ικανότητας παραβιάζοντας τη γενική ελευθερία πρόσβασης στην παιδεία ή γ) δεν είναι επαρκώς δικαιολογημένο το λειτουργικό κόστος του προγράμματος, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 37, αναπέμπει με ειδική αιτιολογία την απόφαση στη Σύγκλητο. Αν ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δεν αναπέμπει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επομένη της κοινοποίησης σε αυτόν, ο Πρύτανης δημοσιεύει την απόφαση της Συγκλήτου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ενημερώνει ταυτοχρόνως τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, προκειμένου η απόφαση ίδρυσης να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου. Σε περίπτωση αναπομπής η Σύγκλητος διαβιβάζει την απόφαση στη Συνέλευση του Τμήματος, προκειμένου να τροποποιήσει την εισήγηση, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

«Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις ίδρυσης Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης, δημοσιεύονται από τον Πρύτανη χωρίς να τηρείται η διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων και κοινοποιούνται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.»³

7. Προκειμένου ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων να κρίνει για την αναπομπή σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, ζητά τη σύμφωνη γνώμη εννεαμελούς επιτροπής που συγκροτείται με απόφασή του και αποτελείται από τα εξής μέλη:

- α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ως Πρόεδρο, β) τρεις (3) Πρυτάνεις ή Αντιπρυτάνεις,
- γ) τον Πρόεδρο του Εθνικού Συμβουλίου Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Σ.Ε.Κ.Α.Α.Δ.),
- δ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
- ε) τρεις (3) Εμπειρογνώμονες.

Τα μέλη των περιπτώσεων β' και ε' επιλέγονται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Τα μέλη της επιτροπής δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

8. Κάθε πέντε (5) έτη η έκθεση αξιολόγησης της παραγράφου 6 του άρθρου 44 κατατίθεται στη Σύγκλητο, η οποία συνεκτιμώντας την έκθεση αυτή, καθώς και τα σχετικά με το Π.Μ.Σ. αποτελέσματα των διαδικασιών εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας του ν. 4009/2011 αποφασίζει αν θα συνεχιστεί ή όχι η λειτουργία του Π.Μ.Σ.. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 33

Διάρκεια φοίτησης και πιστωτικές μονάδες

1. Η κανονική διάρκεια φοίτησης σε Π.Μ.Σ. είναι κατ' ελάχιστο δύο (2) εξάμηνα, στα οποία

³ Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 32 του ν. 4485/2017 (Α' 114) προστέθηκε το εντός «» εδάφιο με το άρθρο 19 παρ.7 του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018

περιλαμβάνεται και ο χρόνος που απαιτείται για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2. Στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 45, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους φοιτητές, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που ρητά ορίζονται στον οικείο Κανονισμό, και για μη εργαζόμενους φοιτητές, η διάρκεια της οποίας δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της κατά την παράγραφο 1 διάρκειας φοίτησης.

3. Στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να παρέχεται και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής των σπουδών, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα «, καθώς και παράτασης, η οποία δεν υπερβαίνει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης του Π.Μ.Σ.»⁴

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

4. Το πρόγραμμα αρχίζει το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο.

5. Τα μαθήματα κάθε Π.Μ.Σ. αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες.

Άρθρο 34

Επιλογή, δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου και τις προβλέψεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2. Προϋπόθεση για την επιλογή αποτελεί η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ.. Το επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται, τα ακαδημαϊκά κριτήρια που συνεκτιμώνται για την επιλογή ή η σχετική διαδικασία εξέτασης ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Στα ακαδημαϊκά κριτήρια περιλαμβάνονται ιδίως ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.

3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, «έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης,»⁵ πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Τα Ιδρύματα υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.

4. Αν το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, η Συντονιστική Επιτροπή

⁴ Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 33 μετά τις λέξεις «συνεχόμενα εξάμηνα» προστέθηκε η φράση «, καθώς και παράτασης, η οποία δεν υπερβαίνει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης του Π.Μ.Σ.» με το άρθρο 42 παρ.3α του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

⁵ Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 34 μετά τις λέξεις «του πρώτου κύκλου σπουδών,» προστίθεται η φράση «έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης,» με το άρθρο 42 παρ.3γ του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων. Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής.

5. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο της οικείας Σχολής.

6. Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων.

7. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

«Η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται στον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. από το Τμήμα του Α.Ε.Ι. που οργανώνει το Π.Μ.Σ. Ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. αποφαινεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την υποβολή πλήρους φακέλου.»⁶

8. Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 45, μόνο σε Π.Μ.Σ. που οργανώνεται σε Τμήμα του Ιδρύματος όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

Άρθρο 35

Δωρεάν φοίτηση - υποτροφίες

1. Τα Α.Ε.Ι. διασφαλίζουν την πρόσβαση στο δεύτερο κύκλο σπουδών των φοιτητών που πληρούν τα ακαδημαϊκά κριτήρια εισαγωγής, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές Π.Μ.Σ., των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ..

⁶ Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4485/2017 (Α' 114) προστίθεται εδάφιο με το άρθρο 101 παρ.5 του Ν.4547/2018 - ΦΕΚ 102/Α/12-6-2018.

Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων. Με όμοια απόφαση διαπιστώνεται κατ' έτος το ποσό που αντιστοιχεί στο εθνικό διάμεσο διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα (το ατομικό και το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του οικογενειακού), σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη, από την Επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 31, τα εισοδήματα του τελευταίου φορολογικού έτους, για το οποίο κατά το χρόνο της επιλογής στο Π.Μ.Σ. έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

2. Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών των Π.Μ.Σ.. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.. Όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής.

3. Σε κάθε περίπτωση, τα Ιδρύματα χορηγούν υποτροφίες σε φοιτητές βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

4. Η παράβαση από τα αρμόδια για την επιλογή των φοιτητών όργανα των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 3 και των σχετικών προβλέψεων του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συνιστά βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα, που επισύρει την πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή οριστικής απόλυσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο π.δ. 160/2008 (Α' 220).

Άρθρο 36

Διδακτικό προσωπικό

1. Οι διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. προέρχονται κατά εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον από μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011. Σε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ., τουλάχιστον το ογδόντα τοις εκατό (80%) των διδασκόντων προέρχεται από μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ή διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων. «Όλοι οι διδάσκοντες»⁷ πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, η Συνέλευση του Τμήματος αξιολογεί τις ανάγκες του Π.Μ.Σ. σε διδακτικό προσωπικό και, εφόσον τα υφιστάμενα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., αφυπηρετήσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, δεν επαρκούν, με αιτιολογημένη απόφασή της αποφασίζει την ανάθεση διδακτικού έργου σε μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του ιδίου Α.Ε.Ι ή την πρόσκληση μελών Δ.Ε.Π. άλλων Α.Ε.Ι ή ερευνητών από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), συμπεριλαμβανομένων των

⁷ Στην αρχή του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4485/2017 οι λέξεις «Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π.» διαγράφηκαν και αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Όλοι οι διδάσκοντες» με το άρθρο 19 παρ.8 του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή νέες προσλήψεις/συμβάσεις σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.

3. Προϋπόθεση για την αμοιβή μέλους Δ.Ε.Π. για τη συμμετοχή του σε Π.Μ.Σ., με τη μορφή μαθήματος, σεμιναρίου ή εργαστηρίου, αποτελεί η διδασκαλία χωρίς αμοιβή, επιπλέον των νομίμων υποχρεώσεών του, ενός μαθήματος, σεμιναρίου ή εργαστηρίου, αντίστοιχα, σε τουλάχιστον ένα Π.Μ.Σ. του Τμήματός του ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., εφόσον στο Τμήμα του δεν λειτουργεί Π.Μ.Σ.. Η αμειβόμενη και η χωρίς αμοιβή διδασκαλία είναι ίσης διάρκειας και παρέχονται μέσα στο ίδιο ή άλλο ακαδημαϊκό εξάμηνο, σε κάθε, όμως, περίπτωση μέσα στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος. Οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν ισχύουν για όσα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν νόμιμες υποχρεώσεις δέκα (10) τουλάχιστον ωρών εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης.

4. Η αμοιβή των μελών Δ.Ε.Π. για την με οποιονδήποτε τρόπο συμμετοχή τους σε ένα ή περισσότερα Π.Μ.Σ. δεν υπερβαίνει ανά μήνα το τριάντα τοις εκατό (30%) των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους, όπως αυτές έχουν καθοριστεί στην παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017.

Η συμμετοχή σε Π.Μ.Σ. σε καμία περίπτωση δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα ή άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 και του άρθρου 99 του ν. 4310/2014 (Α' 258).

5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., καλούνται από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένοι επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.. Η πρόσκληση επισκέπτη από την αλλοδαπή πραγματοποιείται μόνον εφόσον του ανατίθεται διδασκαλία, με τη διαδικασία και όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, κατά τα ισχύοντα για την ανάθεση διδασκαλίας στα μέλη Δ.Ε.Π. του Ιδρύματος. Ο ανωτέρω περιορισμός δεν ισχύει εφόσον ο καλούμενος διδάσκει εθελοντικά, χωρίς αμοιβή, αποζημίωση ή άλλη οικονομική απολαβή πλην των οδοιπορικών του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

6. Ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. διδάσκουν στα Π.Μ.Σ., σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011 και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 37

Πόροι - χρηματοδότηση Π.Μ.Σ.

1. Η χρηματοδότηση των Π.Μ.Σ. προέρχεται από:

α) τον προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων σύμφωνα με το άρθρο 43,

β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα,

δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

στ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι.,

ζ) κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

2. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα λειτουργικά έξοδα ενός Π.Μ.Σ. δεν καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τις ως ανωτέρω πηγές χρηματοδότησης, μέρος των λειτουργικών του εξόδων μπορεί να καλύπτεται από τέλη φοίτησης.

3. Για τη χρηματοδότηση του Α.Ε.Ι., για τη λειτουργία Π.Μ.Σ., από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προσμετράται θετικά το γεγονός της λειτουργίας Π.Μ.Σ. χωρίς τέλη φοίτησης.

4. Η διαχείριση των εσόδων των Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και κατανέμεται ως εξής:

α) Εβδομήντα τοις εκατό (70%) λειτουργικά έξοδα του προγράμματος τα οποία κατανέμονται σε δαπάνες διδασκαλίας, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, μετακινήσεων, εξοπλισμού, λογισμικού, αναλώσιμων, χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και λοιπές δαπάνες. Οι δαπάνες αποζημίωσης του τακτικού διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού των Ιδρυμάτων αφορά σε εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους.

β) Τριάντα τοις εκατό (30%) για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος, με προτεραιότητα στην κάλυψη των αναγκών των Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης.

5. Η κατανομή της παραγράφου 4 δεν ισχύει στην περίπτωση δωρεάς, κληροδοτήματος ή χορηγίας για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για κρατικές επιχορηγήσεις.

6. Τα Α.Ε.Ι. δημοσιεύουν ετησίως, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους, απολογισμό εσόδων - εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία, και ιδίως του ύψους των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων στα Π.Μ.Σ. και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν.

Άρθρο 38

Διδακτορικές σπουδές, διαδικασία επιλογής υποψήφιων διδασκόντων

1. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχει ο κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46. Σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, γίνεται αιτιολογημένα δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Δ.Μ.Σ..

2. Ο υποψήφιος υποβάλλει κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους, και ειδικότερα στις ημερομηνίες που προβλέπονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο οποίο επιθυμεί να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή. Στην αίτηση αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος, η προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής, αν αυτό προβλέπεται στον οικείο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών και ο προτεινόμενος ως επιβλέπων της διδακτορικής διατριβής, ο οποίος ανήκει σε όσους έχουν δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 39. Η αίτηση συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου, προσχέδιο διδακτορικής διατριβής και ό,τι άλλο ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, τις κατηγοριοποιεί με βάση την συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου, και ορίζει μία τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων. Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψηφίους σε συνέντευξη. Κατόπιν υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν

πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει προταθεί από τον υποψήφιο. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα της επιτροπής και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου. Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής.

Άρθρο 39

Επίβλεψη διδακτορικής διατριβής

1. Δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικών διατριβών έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή ερευνητές Α΄, Β΄ ή Γ΄ βαθμίδας από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον προτεινόμενο επιβλέποντα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38, την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, με αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της. Στην επιτροπή του προηγούμενου εδαφίου μετέχουν ως μέλη, ο επιβλέπων και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. «~~Α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου~~»⁸ από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή. Στη συμβουλευτική επιτροπή μετέχει τουλάχιστον ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του οικείου Τμήματος.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο επιβλέπων εκλείψει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος για μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, η Συνέλευση του Τμήματος, εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου διδάκτορα και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, διαφορετικά σε ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδακτόρων που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Αν ο αρχικός επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

4. Τα ονόματα των υποψήφιων διδακτόρων, των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

⁸ Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 39 διαγράφηκαν οι λέξεις «Α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου» με το άρθρο 17 παρ.β του Ν.4559/2018 - ΦΕΚ142/Α/3-8-2018.

Άρθρο 40**Ελάχιστη διάρκεια, δικαιώματα και υποχρεώσεις υποψηφίων διδακτόρων**

1. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 39.
2. Ο υποψήφιος διδάκτορας, κάθε έτος, στην προθεσμία που ορίζεται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής του διατριβής. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την τριμελή επιτροπή και εκθέσεις προόδου σύμφωνα με όσα ορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, καταχωρίζονται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου.
3. Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν. Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών, όπως ορίζονται στους οικείους Κανονισμούς. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών.

Άρθρο 41**Συγγραφή, υποστήριξη και αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής**

1. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της. Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών μπορεί να προβλέπονται πρόσθετες προϋποθέσεις για τη δυνατότητα δημόσιας υποστήριξης της διατριβής. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση του υποψηφίου, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος ζητώντας τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διδακτορικής διατριβής.
2. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, εκτός από τα αφυπηρητήσαντα μέλη αυτής, τα οποία με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος αντικαθίστανται από ισάριθμα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39, καθώς και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη, που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39.
3. Η διδακτορική διατριβή υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων, κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια την εγκρίνει, με πλειοψηφία πέντε (5) τουλάχιστον από τα μέλη της. Τα αφυπηρητήσαντα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, που έχουν αντικατασταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, μπορεί να παρίστανται κατά τη συνεδρίαση χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 42**Προκήρυξη ή Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής**

1. Τα Πανεπιστήμια μπορούν να προκηρύσσουν θέσεις υποψήφιων διδασκάλων, υποτρόφων ή όχι, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Οι σχετικές προκηρύξεις αφορούν σε συγκεκριμένο Τμήμα, δημοσιοποιούνται δια του ημερήσιου τύπου και αναρτώνται στους οικείους διαδικτυακούς τόπους των Ιδρυμάτων.
2. Οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι προθεσμίες και οι διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψήφιων διδασκάλων, καθώς και πρόσθετες υποχρεώσεις αυτών, ρήτρες, παραδοτέα και χρονικά όρια ολοκλήρωσης των διατριβών, μνημονεύονται ρητά στις σχετικές προκηρύξεις και προσκλήσεις.
3. Η ανάθεση επίβλεψης των διδακτορικών διατριβών του παρόντος άρθρου μπορεί, βάσει της προκήρυξης, να υπόκειται σε επιπλέον διαδικασίες και κριτήρια από εκείνα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και τους οικείους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών.

Άρθρο 43**Διατμηματικά ή διδρυματικά Π.Μ.Σ. - Διδακτορικές διατριβές με συνεπίβλεψη**

1. Π.Μ.Σ. οργανώνονται από περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. ή από Τμήματα Α.Ε.Ι. και τα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που αναφέρονται στο άρθρο 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4386/2016 (Α' 83), συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ένα τουλάχιστον από τα συνεργαζόμενα Τμήματα να είναι αυτοδύναμο. Μεταξύ των Τμημάτων ή μεταξύ Τμημάτων και Ερευνητικών Κέντρων ή Ινστιτούτων του προηγούμενου εδαφίου καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.), το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Συγκλήτους και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων. Στο Ε.Π.Σ. καθορίζονται ιδίως οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος ή ερευνητικού κέντρου ή ινστιτούτου, τα θέματα συγκρότησης και λειτουργίας της Ειδικής Διατμηματικής ή Διδρυματικής Επιτροπής και της Σ.Ε. με τρόπο που να εξασφαλίζει την εκπροσώπηση όλων των συνεργαζόμενων φορέων, του ορισμού του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., ο οποίος είναι μέλος Δ.Ε.Π. αυτοδύναμου Τμήματος, της κατανομής του διδακτικού και ερευνητικού έργου μεταξύ του προσωπικού των συνεργαζόμενων φορέων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ.. Τα διατμηματικά ή διδρυματικά Π.Μ.Σ. ιδρύονται με απόφαση των οικείων Συγκλήτων ή της οικείας Συγκλήτου και του συλλογικού οργάνου διοίκησης του Ερευνητικού Κέντρου, στην οποία προσαρτάται το Ε.Π.Σ., με τη διαδικασία ίδρυσης του άρθρου 32 και η σχετική εισήγηση καταρτίζεται από τις Συνελεύσεις όλων των συνεργαζόμενων Τμημάτων.
2. Αυτοδύναμα Τμήματα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής συνεργάζονται με Τμήματα αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής, για την οργάνωση και λειτουργία κοινών Π.Μ.Σ.. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζεται η διαδικασία ίδρυσης του κοινού Π.Μ.Σ., τα θέματα που ρυθμίζονται στο Ε.Π.Σ. και κάθε σχετικό θέμα.
3. Τα Τμήματα Α.Ε.Ι. συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, για την εκπόνηση διδακτορικών

διατριβών με συνεπίβλεψη. Στην περίπτωση αυτή, τη διοικητική ευθύνη της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής αναλαμβάνει ένα από τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα, ορίζεται ένας επιβλέπων από κάθε συνεργαζόμενο Ίδρυμα/φορέα και η εκπόνηση της διατριβής διαρκεί τουλάχιστον τρία (3) έτη από τον ορισμό των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π./ερευνητών. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της διατριβής, από την επιλογή του υποψήφιου διδάκτορα έως και την απονομή του διδακτορικού τίτλου, καθώς και η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού τίτλου σε περίπτωση συνεργασίας μεταξύ Ιδρυμάτων, προβλέπονται στο οικείο Ε.Π.Σ., που καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα Τμήματα/φορείς και εγκρίνεται από την οικεία Σύγκλητο και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα σχετικά με την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών με συνεπίβλεψη με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής.

Άρθρο 44

Αξιολόγηση

1. Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.
2. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ.. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα, στο οποίο ανήκει το Π.Μ.Σ..
3. Εκτός από τις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας, οι οποίες προβλέπονται στο ν. 4009/2011 (Α' 189), εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. και των διδακτορικών σπουδών κάθε Σχολής, διενεργεί εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.). Τα πέντε (5) μέλη είναι μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συμπεριλαμβανομένων των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ή επιστήμονες της αλλοδαπής ή της ημεδαπής, οι οποίοι έχουν τα προσόντα που προβλέπονται για τους επισκέπτες διδάσκοντες στην παράγραφο 5 του άρθρου 36, του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, και με την προϋπόθεση ότι δεν υπηρετούν ως διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. της Σχολής. Το έκτο μέλος είναι μεταπτυχιακός φοιτητής της Σχολής. Η θητεία των μελών είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης, εκτός από τον φοιτητή, του οποίου η θητεία είναι ετήσια. Η ιδιότητα του Προέδρου, ο τρόπος επιλογής του μεταπτυχιακού φοιτητή, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στη συγκρότηση, τη λειτουργία και τη διοικητική υποστήριξη της Επιτροπής, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 έως 6, καθορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Με απόφαση της οικείας Κοσμητείας συγκροτείται μία Ε.Σ.Ε. για τα Π.Μ.Σ. και τις διδακτορικές σπουδές κάθε Τμήματος και τα μέλη της επιλέγονται από σχετικό μητρώο αξιολογητών που τηρείται σε κάθε Σχολή. Για την κατάρτιση του μητρώου κάθε Τμήμα προτείνει,

με τεκμηριωμένη εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, τρία (3) μέλη από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή. Λοιπές λεπτομέρειες ως προς την κατάρτιση και επικαιροποίηση του μητρώου, ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση συγκρότησης της Ε.Σ.Ε. εκδίδεται ύστερα από διαβούλευση με τους Προέδρους των Τμημάτων, αφού προηγουμένως έχει διερευνηθεί η διαθεσιμότητα των υποψηφίων, και αφορά, κατά προτίμηση, σε υποψηφίους ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύουν τα υπό αξιολόγηση προγράμματα σπουδών και που έχουν διακριθεί για το ερευνητικό τους έργο.

5. Τα μέλη των Ε.Σ.Ε. στην αρχή της θητείας τους ενημερώνονται για κάθε θέμα που αφορά στα Π.Μ.Σ., καθώς και στις διδακτορικές σπουδές που εκπονούνται στα αντίστοιχα Τμήματα της Σχολής, όπως τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύουν, τον αριθμό των φοιτητών, τους κανόνες επιλογής, το λειτουργικό κόστος και τα τέλη φοίτησης. Ειδικότερα, ο απολογισμός της παραγράφου 2 με ευθύνη της Κοσμητείας αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της οικείας Ε.Σ.Ε..

6. Ανά πενταετία τα μέλη των Ε.Σ.Ε. επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις του οικείου Τμήματος για επαρκές χρονικό διάστημα, κατά το οποίο συναντώνται και συζητούν με εκπροσώπους των διδασκόντων και των φοιτητών, καθώς και με τους Διευθυντές και τα μέλη των συλλογικών οργάνων των Π.Μ.Σ., προκειμένου να διαμορφώσουν την τελική έκθεση αξιολόγησης. Η τελική έκθεση αξιολόγησης, η οποία περιέχει και προτάσεις για τη συνεχή βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, υποβάλλεται στην Κοσμητεία, στο οικείο Τμήμα και στη Σύγκλητο, προκειμένου να τη συνεκτιμήσει για τη συνέχιση ή μη της λειτουργίας των Π.Μ.Σ., σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 32.

7. Στα μέλη των Ε.Σ.Ε. καταβάλλονται δαπάνες μετακίνησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαραγράφο Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

8. Ο απολογισμός και οι αξιολογήσεις του παρόντος άρθρου δημοσιοποιούνται στο διαδικτυακό τόπο των Ιδρυμάτων και κοινοποιούνται, με ευθύνη της Κοσμητείας, στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, λαμβάνονται δε υπόψη στις διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας του ν. 4009/2011.

Άρθρο 45

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καταρτίζεται ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Π.Μ.Σ., ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών καθορίζονται:

α) η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ.,

β) ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα, καθώς και ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα Π.Μ.Σ. του Τμήματος σε σχέση και με τον αριθμό των προπτυχιακών φοιτητών και των διδασκόντων, για τη διασφάλιση της ποιότητας όλων των κύκλων σπουδών,

γ) οι αρμοδιότητες του Διευθυντή και των Σ.Ε. των Π.Μ.Σ.,

«δ) ο αριθμός και ο τρόπος επιλογής των εισακτέων στο Π.Μ.Σ., ο αριθμός των οποίων δεν είναι μικρότερος των δέκα (10) ατόμων, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής, στα οποία περιλαμβάνονται οι γλώσσες, των οποίων απαιτείται η γνώση, και τα επίπεδα της

γλωσσομάθειας,»⁹

ε) η διάρκεια φοίτησης, καθώς και ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 33, η δυνατότητα, οι λόγοι ο τρόπος και η διαδικασία μερικής φοίτησης σε Π.Μ.Σ. «παράτασης»¹⁰, καθώς και αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 33,

στ) το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, στο οποίο περιλαμβάνονται ιδίως ο χαρακτηρισμός των μαθημάτων, οι ειδικεύσεις, το περιεχόμενο των μεταπτυχιακών μαθημάτων, η διδασκαλία με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και οι ελάχιστες διδακτικές ώρες ανά μάθημα και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 3374/2005,

ζ) οι κανόνες εξετάσεων και αξιολόγησης των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών, ο χρόνος διενέργειας και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων του Π.Μ.Σ., ο τρόπος εξέτασης και βαθμολόγησης, οι προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης των μαθημάτων, η εκπόνηση εργασιών ή η συμμετοχή σε άλλες ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες,

η) οι υποχρεώσεις για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. και τα σχετικά με την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας,

θ) ο τρόπος αναπλήρωσής των μαθημάτων,

ι) οι λόγοι και η διαδικασία διαγραφής από το Π.Μ.Σ.,

ια) τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών,

ιβ) οι διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές,

ιγ) η διαδικασία ορισμού επιβλέποντα και εξεταστικής επιτροπής διπλωματικής εργασίας, που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 34, και τα ειδικότερα καθήκοντά τους,

ιδ) το ύψος των τυχόν προβλεπόμενων τελών φοίτησης και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής τους,

ιε) το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος (Δ.Μ.Σ.),

ιστ) ειδικότερα θέματα του παραρτήματος διπλώματος, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189),

ιζ) τα ειδικότερα ζητήματα διοικητικής, τεχνικής και οικονομικής υποστήριξης του Π.Μ.Σ.,

ιη) η διαδικασία ανάθεσης διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του Π.Μ.Σ.,

ιθ) οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης, καθώς και οι ειδικότεροι όροι απασχόλησης και κάθε θέμα σχετικό με τους επισκέπτες διδάσκοντες της παραγράφου 5 του άρθρου 36,

κι) οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής αφυπηρητησάντων μελών Δ.Ε.Π. σε Π.Μ.Σ., σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 36, και

κα) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία του δεύτερου κύκλου σπουδών του Τμήματος.

2. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καταρτίζεται ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος, ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα

⁹ Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 45 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 17 παρ.γ.αα του Ν.4559/2018 - ΦΕΚ 142/Α/3-8-2018. Η διάταξη της υποπερίπτωσης αα' ισχύει για την εισαγωγή φοιτητών από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και εφεξής.

¹⁰ Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 45, μετά τις λέξεις «μερικής φοίτησης σε Π.Μ.Σ.,» προστίθεται η λέξη «παράτασης» με το άρθρο 42 παρ.3β του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, και στον οποίον καθορίζονται:

- α) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις οργάνωσης διδακτορικών σπουδών, καθώς και εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ακόμη και από μη κάτοχο Δ.Μ.Σ.,
- β) ο χρόνος υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι γλώσσες υποβολής του προτεινόμενου τίτλου και προσχεδίου της διατριβής, η γλώσσα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής,
- γ) η διαδικασία ανάθεσης επίβλεψης διδακτορικής διατριβής και ο μέγιστος αριθμός υποψήφιων διδασκόντων που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα,
- δ) ειδικότεροι λόγοι και προϋποθέσεις αντικατάστασης επιβλέποντος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39,
- ε) η προθεσμία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ετήσια προφορική παρουσίαση αναφορικά με την πρόοδο της διατριβής, την υποβολή του υπομνήματος της παραγράφου 2 του άρθρου 40,
- στ) η υποχρέωση ανανέωσης εγγραφής των υποψήφιων διδασκόντων ανά ακαδημαϊκό έτος, μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής, η υποχρέωση παρακολούθησης ή συμμετοχής σε μαθήματα, εργαστήρια ή σεμινάρια σχετικά με τη διδακτορική διατριβή, πρόσθετες υποχρεώσεις των υποψήφιων διδασκόντων, όπως (ενδιάμεσα παραδοτέα) και των επιβλεπόντων αυτών, όπως (περιοδικές εκθέσεις προόδου), λόγοι και διαδικασία διαγραφής από τα μητρώα υποψήφιων διδασκόντων,
- ζ) λεπτομέρειες σχετικά με την οριστικοποίηση του προσωρινού τίτλου, τη δημόσια υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής, πρόσθετες προϋποθέσεις σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 41, τα σχετικά με την απονομή του διδακτορικού τίτλου, η μορφή και το περιεχόμενο του διδακτορικού τίτλου,
- η) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία του τρίτου κύκλου σπουδών του Τμήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρθρο 46

Ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου και επαγγελματικά προσόντα αποφοίτων Τ.Ε.Ι.

1. Η επιτυχής ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, που οργανώνεται σε Τμήματα Α.Ε.Ι. και διαρκεί κατ' ελάχιστον δέκα (10) ακαδημαϊκά εξάμηνα (υποχρεωτικά εξάμηνα για τη λήψη πτυχίου ή διπλώματος σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών), οδηγεί στην απονομή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master) στην ειδικότητα του Τμήματος, «επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων»,¹¹ αν στο πρόγραμμα σπουδών:

- α) περιλαμβάνονται μαθήματα ώστε να διασφαλίζεται: αα) η θεμελίωση στις βασικές επιστήμες

¹¹ Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 (Α' 114) μετά τις λέξεις «ειδικότητα του Τμήματος,» και πριν τις λέξεις «αν στο πρόγραμμα σπουδών» προστέθηκαν οι λέξεις «επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων,» με το άρθρο 42 παρ.8 του Ν.4521/2018 - ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018.

και τέχνες,

ββ) η ανάπτυξη των μαθημάτων κορμού της ειδικότητας σε όλο το εύρος του σχετικού γνωστικού αντικειμένου,

γγ) η εμβάθυνση και η εμπέδωση σε υψηλό επίπεδο των γνώσεων στο εύρος του γνωστικού αντικειμένου της ειδικότητας,

β) προβλέπεται η εκπόνηση πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας διάρκειας ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου κατ' ελάχιστον.

2. Για την υπαγωγή στην παρούσα διάταξη, η Σύγκλητος του οικείου Α.Ε.Ι., ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, απευθύνει αίτημα στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο οποίος, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Ε.Κ.Α.Α.Δ. και της Α.Δ.Ι.Π., και εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της παραγράφου 1, εκδίδει σχετική διαπιστωτική απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι γνώμες του προηγούμενου εδαφίου δίνονται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την περιέλευση του ερωτήματος από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, ο ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master) λογίζεται ότι έχει ληφθεί από την ημερομηνία απονομής του πτυχίου ή διπλώματος και καταλαμβάνει και τους αποφοιτήσαντες πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Ο ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου δεν επιφέρει μισθολογικές μεταβολές.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση πενταμελούς επιστημονικής επιτροπής, η οποία ορίζεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα σχετικά με το πλαίσιο πρόσβασης σε επαγγελματικές δραστηριότητες, βάσει προσόντων που προσδίδουν οι τίτλοι σπουδών που αποκτούν οι πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι., στους οποίους δεν έχουν αναγνωρισθεί ακόμη έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επαγγελματικά δικαιώματα. Για τη σύνθεση των επιστημονικών επιτροπών του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη το γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει κάθε Τμήμα.

4. Για πτυχιούχους Τμημάτων Μηχανικών Τ.Ε. των Τ.Ε.Ι., οι ως ανωτέρω επιστημονικές επιτροπές είναι επταμελείς. Τρία από τα μέλη κάθε επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο οποίος προεδρεύει των επιτροπών, ένα μέλος Δ.Ε.Π. Πολυτεχνικής Σχολής και ένα μέλος Δ.Ε.Π. Τμήματος Μηχανικών των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Τα λοιπά μέλη με τους αναπληρωτές τους ορίζονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3.

5. Τα προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4, ισχύουν και για τους αποφοίτους Τ.Ε.Ι. του οικείου Τμήματος, που αποφοίτησαν πριν τη δημοσίευσή τους, καθώς και για τους αποφοίτους των Τμημάτων Τ.Ε.Ι. που συγχωνεύθηκαν ή μετονομάστηκαν, σύμφωνα με τα προεδρικά διατάγματα 69/2013 (Α' 119), 82/2013 (Α' 123), 83/2013 (Α' 123), 84/2013 (Α' 124), 87/2013 (Α' 129), 90/2013 (Α' 130), 91/2013 (Α' 131), 94/2013 (Α' 132), 95/2013 (Α' 133), 100/2013 (Α' 135), 101/2013 (Α' 135), 102/2013 (Α' 136), 103/2013 (Α' 136), 104/2013 (Α' 137), 127/2013 (Α' 190).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ****ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ****ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 74****Θέματα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**

3. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 15 του ν. 3404/2005 (Α' 260), όπως αντικαταστάθηκαν με τις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 57 του ν. 4186/2013 (Α' 193), αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Υπέρβαση του ποσοστού των κατατάξεων δεν επιτρέπεται. Η επιλογή των υποψηφίων για κατάταξη πτυχιούχων γίνεται αποκλειστικά με κατατακτικές εξετάσεις με θέματα ανάπτυξης σε τρία μαθήματα, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του οικείου Α.Ε.Ι.. Στην επιλογή των υποψηφίων με εξετάσεις πρέπει να διασφαλίζεται η διαφάνεια και το αδιάβλητο της διαδικασίας. Δεν επιτρέπεται επιλογή υποψηφίων που ισοβαθμούν με τον τελευταίο κατατασσόμενο στο Τμήμα υποδοχής ως υπεράριθμων **«, των στρατιωτικών σχολών, των σχολών των σωμάτων ασφαλείας και των σχολών ΑΕΝ Πλοιάρχων - Μηχανικών.»**¹².

5. Το εξάμηνο κατάταξης πτυχιούχων σε Τμήμα ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του οικείου Α.Ε.Ι. και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 7ου εξαμήνου για Τμήματα Σχολών εξαετούς φοίτησης ή του 5ου εξαμήνου για πενταετή ή τετραετή φοίτηση. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος υποδοχής οι κατατασσόμενοι απαλλάσσονται από την εξέταση μαθημάτων ή ασκήσεων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος αυτού που διδάχθηκαν πλήρως στο Τμήμα ή τη Σχολή προέλευσης. Με την ίδια απόφαση, οι κατατασσόμενοι υποχρεώνονται να εξεταστούν σε μαθήματα ή ασκήσεις, τα οποία σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών κρίνεται ότι δεν διδάχθηκαν πλήρως στο Τμήμα ή τη Σχολή προέλευσης. Σε κάθε περίπτωση οι κατατασσόμενοι απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν για την κατάταξή τους, εφόσον τα μαθήματα αυτά αντιστοιχούν σε μαθήματα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής.

5α. Θέσεις εισακτέων που έμειναν κενές κατά τις κατατακτικές εξετάσεις 2016-2017, καλύπτονται μέχρις εξαντλήσεως του προβλεπόμενου ποσοστού εισακτέων, με την κατάταξη, ως επιτυχόντων, υποψηφίων κατά φθίνουσα σειρά συνολικής βαθμολογίας εφόσον αυτή είναι τουλάχιστον τριάντα (30) μονάδες και ανεξαρτήτως της επίδοσής τους σε επιμέρους μαθήματα. Οι ανωτέρω κατατασσόμενοι ως επιτυχόντες εισακτέοι εγγράφονται, για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, στο α' εξάμηνο σπουδών του οικείου Τμήματος. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου ισχύει και για τις κατατακτικές εξετάσεις των επόμενων ακαδημαϊκών ετών έως την έκδοση του Εσωτερικού Κανονισμού του οικείου Α.Ε.Ι..»

Άρθρο 83

1. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 42 του ν. 4186/2013 (Α' 193), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 8 του άρθρου 58 του ν. 4310/2014 (Α' 258), προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

«Για τον ορισμό του αριθμού των εισακτέων και τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για την εισαγωγή σε Εισαγωγικές Κατευθύνσεις των Τμημάτων Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. εφαρμόζονται

¹² Στην παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4485/2017 προστέθηκε η φράση: «, των στρατιωτικών σχολών, των σχολών των σωμάτων ασφαλείας και των σχολών ΑΕΝ Πλοιάρχων - Μηχανικών.» με το άρθρο 36 του Ν.4494/2017 - ΦΕΚ 165/Α/2-11-2017.

αντίστοιχα οι ισχύουσες διατάξεις για την εισαγωγή στα Τμήματα Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι..».

9. Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 (Α' 76), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4452/2017 (Α' 17), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Δεν είναι δυνατή η μετεγγραφή μεταξύ Τμημάτων ή Σχολών που εδρεύουν στην ίδια πόλη ή στον ίδιο νομό, εφόσον πρόκειται για τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.».

13. Στο τέλος του άρθρου 2 του ν. 3848/2010 (Α' 71) προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 όσοι εισήχθησαν κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2013-2014 και 2014-2015 σε καθηγητικές σχολές, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3194/2003 (Α' 267).».

14. Η παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4009/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου μπορεί να διοργανώνονται, συνολικά ή εν μέρει, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε. και μόνο σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (Δι.ΠΑ.Ε.), σε ξένη γλώσσα, με απόφαση της Συγκλήτου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων. Ζητήματα λειτουργίας του προγράμματος, επιλογής, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των φοιτητών, διδασκαλίας, εκπαιδευτικού προσωπικού και οικονομικής συμμετοχής ρυθμίζονται με υπουργική απόφαση βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου (ν. 3391/2005) για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος. Η εισήγηση, καθώς και το πλαίσιο λειτουργίας αξιολογούνται από ειδική τριμελή επιτροπή που διορίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.».

Άρθρο 85

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ'

1. Οι διατάξεις των άρθρων 30 έως και 45 δεν θίγουν τις διατάξεις:

α) του ν. 2552/1997 (Α' 266) για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.) και του ν. 3391/2005 (Α' 240) για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (Δι.ΠΑ.Ε.). Το Δι.ΠΑ.Ε. μπορεί να οργανώνει και να λειτουργεί Π.Μ.Σ. σε Σχολές του, ακόμα και αν δεν παρέχονται σε αυτές σπουδές πρώτου κύκλου,

β) του άρθρου 3 του ν. 2194/1994 (Α' 34) για την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας,

γ) που ισχύουν σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών από Τμήματα και Σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πλην των Α.Ε.Ι..

2.α) Π.Μ.Σ. που θα λειτουργήσουν το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 μπορεί να ακολουθήσουν τη διαδικασία ίδρυσης ή επανίδρυσης σύμφωνα με το άρθρο 32. Σε κάθε περίπτωση για τη λειτουργία και εγγραφή φοιτητών σε Π.Μ.Σ. κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 είναι αναγκαία η ίδρυση νέων ή επανίδρυση των ήδη υφιστάμενων, σύμφωνα με τις κείμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 32. Τα Ιδρύματα στα οποία πρόκειται να λειτουργήσουν Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, αποστέλλουν στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, την απόφαση ίδρυσης του άρθρου 32 το αργότερο έως τις 30.4.2018.

β) Κατ' εξαίρεση οι φοιτητές που έχουν ήδη εγγραφεί σε Π.Μ.Σ. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθώς και οι φοιτητές που εγγράφονται και αρχίζουν τη φοίτηση το

ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε Π.Μ.Σ. ιδρυθέν έως τη δημοσίευση του παρόντος, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διατάξεις.

3. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 32 περί αναπομπής από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων της απόφασης ίδρυσης Π.Μ.Σ., είναι εξήντα (60) ημέρες για την πρώτη εφαρμογή του νόμου, ήτοι για την πρώτη απόφαση ίδρυσης που θα εκδοθεί για κάθε Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η προθεσμία της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 μπορεί να παρατείνεται για τα Π.Μ.Σ. που λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3685/2008 σε συνδυασμό με την παρ. 11 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011 (Α' 195) και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

«5. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται για τους υποψήφιους διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και οι οποίοι συνεχίζουν και ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος.»¹³

6. Τα Α.Ε.Ι. οφείλουν, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου: α) να δημοσιοποιήσουν τον απολογισμό της παραγράφου 6 του άρθρου 37 και να τον κοινοποιήσουν στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για τη χρονική περίοδο των ετών 2012 έως 2017, και β) να καταρτίσουν και να δημοσιεύσουν τους Κανονισμούς του άρθρου 45.

7. Οι Σχολές οφείλουν να καταρτίσουν το μητρώο αξιολογητών και να συγκροτήσουν την Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.), σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 44 έως τον Σεπτέμβριο του έτους 2018, άλλως μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την ίδρυση κάθε Π.Μ.Σ..

¹³ Η παρ. 5 του άρθρου 85 του ν.4485/17 (Α'114) αντικαταστάθηκε από το άρθρο 60 του Ν.4559/2018 (Α' 142).